

Fél év után a gasztrofóliáról

Élelmiszeripari szakembertől hallottam: a gasztrofóliát inkább a jövő, mint a ma terméke. Megállapításában — jöllehet az Alföldi Vendéglátó Vállalat újszegedi gasztrofóliájában — már januártól gyártják a korszerű eljárással készült ételeket — sok igazság van. Mert: a tartósítószer nélkül is tartósított, —18 Celsius-fok alatt jó időn át tárolható ételekről az emberek többsége inkább csak hallott, de meg nem ízlelte. Aki már kóstolt, jónak találja.

A gasztrofóliák előnyeiről — az újszegedi üzem tevékenységének bemutatásakor — már szoltunk. Megemlítettük korábban azt is, hogy a korszerű termékek értékesítése fontos helyet foglal el az Alföldi Vendéglátó Vállalat idei tervének teljesítésében. A gasztrofóliát — jóslottuk — rövidesen elindul hódító, a lakosságot és a társ vendéglátóipari vállalatokat megnyerő útjára.

Fél év ugyan nem nagy idő, mégis érdemes megnézni, hogy mi vált be a „jövendőléből”? A gasztrofóliát még messze áll a diadalút. Népszerűsítésére mind ez ideig nem sok gondot fordított a vállalat, pedig a jó terméknek sem árt a reklám. A Csongrád megyében a másutt is szervezett, kóstolóval egybekötött bemutatók ugyan kedvező fogadtatásra találtak, átütő eredményt azonban nem hoztak. Bár, aki egyszer megízlelte már a gasztrofóliát az bizonyára vásárol is belőle. Persze, ha kínálnak ilyet a boltok. A kiskereskedelmi üzlethálózatban meglehetősen szűkös a termékekből a választék. Jó, ha két-háromfélét kapni. Egyik magyarázat erre, hogy a gasztrofóliát hűtve kell tárolni. A boltokban pedig kevés a hűtőgép.

A másik értékesítési terü-

Ma már 35-féle ételt gyártanak

let a vendéglátás. Azt ugyebár nem kell bizonygatni, hogy a szűkös alapterületű, munkaerőhiánnyal küszködő vendéglőkben s üzemi konyhákban praktikus, vendégnek s vendéglátónak egyaránt üdvös megoldás gasztrofóliát felfüggesztetni. Főzni így nem kell, csak melegíteni s tárolni. A vitathatatlan előnyök ellenére ma még az a helyzet, hogy az Alföldi Vendéglátó Vállalat saját konyháján is propaganda-hadjáratot kényszerült indítani új terméke érdekében. Na nem elfogadtatásért — kipróbálták már mindenütt, sikerrel — hanem meghonosításáért az étrendben.

Az újjal szemben sokan berzenkednek, s ez így van a gasztrofóliákkal. A lakosság jó része ma még inkább vásárol a mellékizéktől sem mentes, de már ismert konzervekből, mint a pillanatok alatt tárolható, korszerű eljárással tartósított ételekből. Új termékei népszerűsítésére az Alföldi Vendéglátó Vállalatnak kiváló alkalmat biztosított a május elseji és az őpusztaszeri „kitéleplés”. A majálisokon a gasztrofóliát diadal arattat, s ebben az

újszegedi üzem konyhafőnökének nagy része volt. Az úttörő-olimpiára összesereglett gyerekek élelmiszerét a gasztrofóliák ételei nélkül aligha sikerült volna zökkenőmentesen megoldani. Segített a gasztrofóliát az újszegedi partifüldő vendégeinek ellátásában is. Elégedetlenségre tehát nincs ok. A gasztrofóliázás első félévi termelési értéke 2 millió 500 ezer forint. A termékek 86 százalékát értékesítették; 2 millió 357 ezer forintot bevételként könyvelhettek el. Ma már 35-féle — kedvező áron kínált — ételt gyártanak.

A választék bővítésével immár nagyobb eséllyel pályázhat a vállalat a lakosság elismerésére. A valódi diadalhoz azonban még végig kell járni azt az utat, mely a gyártáskor felmerülő problémák megszüntetését is feltételezi. A jelenlegi használatos gyártási előírásoknak — főként a kellő számú, megfelelő személyzet s szakmai tapasztalat hiányában — ma még igen nehezen tudnak érvényt szerezni. Idővel nyilván „bejáródik a gépezet”.

L. Zs.

Itt a víz, hol a víz?

Úgy lapul Dóc a Rét szélén, mint aki rossz fát tett a tűzre. Nem akarja a jót magának. Kiharcolta, hogy vize legyen, de most...

A lakosság sokallja a fizetni valót. A rá eső részt — több mint egymillió forintot — ugyan törleszti, de a bekötés díját nem akarja befizetni.

Sokáig hitegettek bennünket, hogy lesz vízmű — mondja Huszta Ferenc —, de most, hogy készen a vízmű, mégsem örülünk, nagyon drágán kötik be a házakba a vizet.

— Mennyiért?

— Négyezer-háromszáz forint házként.

— Sok ez egy családnak?

— Azt hiszem igen. A nyugdíjasokat nehéz helyzetbe hozza, mert ez csak a bekötés díja. Az egész munka tizenötezer forintba is lesz portánként.

Ezen a vonalon — mutatja Csikós József — a Petőfi utcát — már fizettünk hat és fél ezer forintot, aztán beadunk még kétezer-nyolcszázát. Most megint kérnek rá.

A párttitkár elmagyarázza, miért is kerül többbe, mit is mondtak, amikor átadták a kutat. Följebb ment mindegyik az ára. Az idős asszonyból kifakad a szó:

— Rajtunk akarnak spórolni, nem látják a maguk portáját. En fizessék meg, mert valamit elhibáztak. Mi-ből adják, az ember megint a kórházban van, kevés járadékot kapunk a térszől. De mire köll, erre a darab csőre? — mutatja a kapuig eső részt.

A tízméteres árok meg az akna — a vállalat áron számolva — majdnem 3 ezer forintba kerül, ráadásoként,

Mert a vállalat a földet a gazdával ásatja. Aki nem bírja, kiadja pénzért.

— A nyáron volt-e vízkút?

— Nekünk szerencse — mondja Csikós —, itt a régi csap az udvarban. De se szó, se beszéd, egyszer csak elvágta tőlünk a kutat. Azt a kánikulát megszenvedte a nép. Dóc másik végéből is ide jártak a sarokra. Most meg ez nem akar alakulni... Van vízmű — nincs víz. Pedig száznál több család vár rá.

*

Martonosi István, a vízmű társulat elnöke mondja:

— Külön szerződés kell a vízműre és külön a házi bekötésekre. A kutat mi annak idején megrendeltük, kis késéssel el is készült. Csak a másikkal, a bekötésekkel van baj. Arra a szerződést nem tudtuk megkötni.

— Miért?

— A vállalat húzódozott. Szóban, írásban kértük őket, hogy küldjenek új költségvetést. Az emberek falugyűlésen zúgolódnak, nem láttak tisztán az ügyben, hiszen egyszer már állt az alku. És nem küldtek.

— Végül is megegyeztek?

— Nem tehetünk mást.

— Befizetik az emberek a pénzt?

— Ha nem, nem kötjük be a vizet.

*

— Baj van a dóci kúttal? — Tonesz Károly, a Víz- és Csatornamű Vállalat igazgatója válaszol:

— A szerződésben 7 millió forint volt a bekerülési összeg, de kevesebből kijöttünk, 6,4 millió forintba van.

— A házakhoz drágán viszik a vizet...

— Összeállítottunk egy költségvetést, 4355 forint a

számla. Szabályosan jártunk el, azt számoltuk föl, ami jár. Van erre norma, a házsonra is van előírás.

— Azt mondják, addig nem kötötték meg a szerződést a házi bekötésre, ameddig el nem készült a kút?

— A házi bekötés a befizetése a munkának, csak azután fogunk hozzá, ha elkészült a vízmű.

— Máshol a kúttal együtt megcsinálják a bevezetőt is...

— Azt is lehet, de a mi vállalatunk csak nyomáspróba után kapcsolja be a vizet a házakba.

— Más bekötheti-e?

— Kisiparos is megcsinálhatja, de a fővezetékhez nem nyúlhat — erre jogszabály van.

Van tehát vízmű, és nincs víz mégsem. A dóci gazdák többsége ma már úgy gondolja, kár is volt belefogni a kút elcsúsz. Egy-egy Norton-kút olcsóbb lett volna. Nincs igazuk persze... Ez a kút készen áll, használni kellene. Mindenkinél, kispénzűnek, nyugdíjasnak is.

Vagy talán nem azért épült?

Majoros Tibor

Szálloda Győrből Brnóba

Hétfőn avatták fel Brnóban a Győri Házgyár termékeiből külföldön épített legújabb szállodát, a Hotel Voronyezst. A magyar-csehszlovák építészeti együttműködés alapján az utóbbi években Pozsonyban ugyancsak a Győri Házgyár paneleiből létesítették a Bratislava Szállodát, három nagy munkásszállót és a Csemeke-egyetem 1300 személyes diákszállóját. A LAKÓTERV

Meglehetősen régen történt. Még híre sem volt az olajválságnak, legföljebb a Római Klub akkor túllent is peszsimistának tartott, ám azóta sok tekintetben beigazolódni látszó jóslataiból értesültünk a Föld olajkészleteinek végesen korlátozott voltáról. Szóval jó néhány éve annak, hogy egyetértő bólogatással olvastam egy kollégám dühödt kifakadását a Népszabadságban a pazarlás, az egyéni és okatlan pazarlás ellen. Pontosan már nem vagyok képes idénzi írásából, de egy mondata még ma is motoszkál fülemben. Ez pedig valahogyan így hangzott: Mikor szabadulunk meg már végre az útjainkon üresen, csak a vezetővel szaladgáló ötszemélyes kocsiaktól...?

Szövegkörnyezete szerint az emlegetett mondat természetesen nem az ötszemélyes autók ellen, hanem értelmetlen, pazarló használatuk ellen emelt szót. Még azokban a „boldog” időkben, amikor négy forint volt egy liter benzín. Ám talán éppen ezért falra hányt borsó maradt kollégám írása, csakúgy, mint minden egyes intelem, felszólítás, amely az ésszerűbb, takarékosabb, a társadalom erőforrásait kevésbé pazarló életmódra, életvitelre igyekezett rábírni bennünket. Ám mostanában — magam is tanúsíthatom, másoktól is hallom — mintha kevesebb kocsi szaladgálna útjainkon, s ha a külföldiek, Szegeid szokásos nyári idegenforgalmától eltekintünk, mintha a város utcáinak forgalma is gyerebb lenne a tavalyinál.

Mondhatnánk: bolond az, aki ennek örül. Hisz azért van az autók, hogy használjuk, a zsúfolt útjaink, utcáink éppen életszínvonalunk emelkedéséről vallottak. Hát a visszalépés tegyen boldoggá bennünket? Szó sincs róla, hiszen meg vagyunk győződve róla, akinek csak autóval végezhető dolga van, vagy aki nyaralásra, országjárásra indul a családdal, most is beül autójába. Azt viszont már sokan meggondolják, hogy szórakozásból furikázzanak-e néhány száz kilométert, hogy busszal vagy villamossal megtehető napi útjakra beüljenek-e egyedül ötszemélyes autójukba. Mint ahogyan nyilván az autókárak ésszerűbb arányainak kialakítása is sokakat elgondolkodtat majd, hogy megéri-e nekik pusztán a sebesség kedvéért (főleg a sebességkorlátozás után!) tiltóteret fogyasztású, drága kocsit venni, vagy inkább választják az olcsóbb, hat litert fogyasztó autót.

Remélem, a tisztelt olvasó megbocsátja a „tanácsot”. Annál is inkább bízom benne, mert tudom, sokan átgondolták mostanában, hogyan tehetnék ésszerűbbé, takarékosabbá életüket úgy, hogy mindent, ami számukra fontos érték, ezután is megtarthassanak életvitelükben, fölszámolva a kevésbé fontos, sokszor pazarló szórakozásokat. Ha mások nem, hát az autótulajdonosok bizonyosan rákényszerültek erre.

Ismélem, ezúttal elmaradtak a takarékosági fölhívások, csak éppen áraink közelítették meg a világpiaci

ci árakat. S már ez is elgondoló volt ahhoz, hogy ésszerűbb, a társadalom számára kevesebb terhet okozó magatartásformák kezdjenek kialakulni minálunk, hogy tízezrek értékeljék át életmódjuk, cselekedeteik célszerűségét. Eljutottunk végre oda, hogy egyre többször tesszük föl magunknak a kérdést: megéri-e? S a „megéri?” kérdése alapvetően fontos akár egy család, egy vállalat, vagy a népgazdaság háztartásának egyensúlyban tartásához. A magam részéről annak örülök, ha mind gyakrabban kellene és lehetne feltenni mindenütt e kérdést. Hiszen éppen ezáltal érhetnénk el, hogy életszínvonalunk ne romoljék, hanem egy értelmesebb, célszerűbb életvitelben, a torzulásokat fölszámolva még gazdagodjunk is anyagi javakban, s közérzetünk javulásában egyaránt.

Hogy mire gondolok? Jó néhány embert ismerek, aki csak azért tett szert kinosan keserves erőfeszítések árán balatoni nyaralóra, mert másoknak is van, s közben alig töltött ott egy-egy hétvéget, mert messze van, farszító az út; s mert szeret világot látni, szabadságát sokszor inkább külföldi kempingekben tölti. Az ésszerűtlen beruházás tipikus esete, mivel az illetők nem tették föl maguknak a kérdést: megéri-e? Egy időben pedig szinte hasonló eljárás és alapelv jellemző a vállalatok beruházásait is. Ha valaki pénzhez jutott — s azért valahogyan mindig hozzá lehet jutni! —, hát beruházott, gyakran átgondolatlanul, ésszerűtlenül, úgy, hogy tíz év alatt sem térül meg a költségek, vagy éppen veszteséget „állítottak elő” az új gyáregységben. Ezekben az években a beruházások túlléptek minden ésszerű, tervezett keretet, s ez érthető is volt, mivel egy deformált árrendszerben a beruházó sokszor a legnagyobb jóindulat és szakmai hozzáértés birtokában sem

tudhatta, hogy amit csinál, az több kárt okoz a népgazdaságnak, mint amennyi hasznot valaha is hozhat. Többek között ezért is volt szükség a beruházások korlátozására, erőteljes megszorításra, amely végül ismét csak gondokat okozott, mert olyan fejlesztések elől is elzárult az utat, amelyekre szükség lett volna, s amelyek elmaradása károkat okozott vállalatnak és népgazdaságnak egyaránt. Csak, hogy egy irreális árrendszerben nem volt más megoldás.

Köztudomású, hogy januártól megváltoznak a termelői árak is, s a vállalatok gazdálkodásában a világpiaci árszint lesz a mérvadó. Ezzel pedig elérjük azt, hogy a vállalatok nem csupán gyakran fogják fölteni a „megéri” kérdését, hanem végre értelmesen is tehetik föl. Értelmesen abból a szempontból, hogy a kérdésre a választ nem a maguk partikuláris hasznában vagy karában fogják végre megkapni, hanem az egész népgazdaság, valamennyiünk érdekeit közvetlenül kifejező módon és nyelven. Ha pedig idáig eljutunk, sok rossz, visszahúzó és gúzsba kötő, ám reális mérce hiánnyal nagyon is szükséges volt korlátozástól, szabályozástól meg gazdagságunkat, amely ezáltal életképes rugalmasságra tehet szert, valamennyiünk érdekében.

Egyensúlyi helyzetünk normalizálódását nyilvánvalóan fogjuk érezni néhány éven belül valamilyen nyien. Hiszen végre a gazdaság is megszabadulhat az „egy személlyel szaladgáló ötszemélyes autó” irrealitás, az „addig vigyük, amíg vihetjük” elvű táplálkozó ostoba kényszerétől. S ez csak jóra vezethet, mint ahogyan az a család is mindenképpen jól jár, ahol átgondolják, hogy az ő életvitelük hozhat-e valamilyen közlekedési eszközként nem Lada kombi, hanem Trabantra van szükség...

Szavay István

Konferenciák

Augusztus 27—31-e között két tudományos konferenciát is rendez Szegeden a Bolyai János Matematikai Társulat. A nemzetközi jelentőségű tanácskozással öt napig tartanak. Afrika, Amerika, Ázsia és Európa országaiból érkezett matematikusok számolnak be kutatási eredményeikről és cserélnek tapasztalatot.

Differenciálegyenletek elmélete

Röviden fogalmazva ez a címe annak a tanácskozásnak, amelyet dr. Szőkefalvi Nagy Béla akadémikus nyitott meg tegnap, hétfőn délelőtt a József Attila Tudományegyetem Bolyai Intézetében. A rendezvényre, amelynek elnöke dr. Farakas László egyetemi tanár — a négy földrész 17 országából mintegy száz szakember érkezett. A programban helyet kap 90 előadás közélet. Ezeknek egyötödét hazai matematikusok tartják. Az első nap F. Neuman csehszlovákiai és W. S. Loud egyesült államokbeli professzor tartott előadást.

A differenciálegyenletek alkalmazásának nagy hagyományai vannak a mechanikában, a fizikában és a hordástechnikában. Bizonyos biológiai, élettani jelenségek is leírhatók a differenciálegyenletekkel. Napjainkban a rakétatechnika korszakában többek között a bolygók mozgásának és az űrhajók

stabilitásának meghatározásában különösen fontos ez a matematikai módszer.

Algebra és logika

Két, egymáshoz meglehetősen közeli kutatási terület tudósai gyűltek össze tegnap, hétfőn délután a Technika Házának nagytermében. A rendezvényen ott volt Prágai Tibor, a városi tanács általános elnökhelyettese. Megnyitó beszédet dr. Demetrovics János, az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Intézetének főosztályvezetője, a konferencia titkára mondott. Dr. Csákány Béla tanszékvezető egyetemi tanár, a tanácskozás elnöke is köszöntötte a résztvevőket, akik a világ tizennégy országából érkeztek.

Ezt követően Sz. V. Jablonszkij, a Szovjet Tudományos Akadémia tagja, valamint A. F. Pirley egyesült államokbeli professzor tartott előadást.

A „Véges algebraik” és a „Többértékű logikák” kifejezések a matematikának két olyan szakterületét jelölik, amelyeket általában külön-külön tanulmányoznak a szakemberek. A konferencia rendezőinek megállapítása szerint viszont egy ugyanazon dolog két különböző oldalát kutatják. Az eredmények, az elméleti levezetések összevetéséből könnyen származhatnak olyan hasznos tapasztalatok, amelyek az előrelépést segítik. Ezért találkoznak a két szaktudomány művelői az öt napig tartó szegedi tanácskozáson.

(MTI)